

Nr 127

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar, m. m.; given Stockholms slott den 20 mars 1959.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar; samt
- 2) förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av tull i vissa fall.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Kungl. Maj:t skall erhålla fortsatta bemyndiganden att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar ävensom av tull i vissa fall. Nu gällande bemyndiganden utlöper den 30 juni 1959. De i propositionen framlagda förslagen avser tiden till och med den 30 juni 1963.

Förslag
till
**förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av
antidumping- och utjämningstullar**

Härigenom förordnas som följer.

Konungen äger, där så prövas erforderligt för att motverka skadlig effekt av dumping eller av i utlandet förekommande direkt eller indirekt subventionering, förordna om uttagande av antidumping- eller utjämningstull å vara, som införes till riket.

Då skäl därtill äro må sådant förordnande meddelas provisoriskt i avbidan på ytterligare utredning. Föranleder utredningen icke definitivt förordnande, skall det provisoriska förordnandet förklaras förfallet och i anledning därav erlagd antidumping- eller utjämningstull utan dröjsmål återbetalas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959 och äger giltighet till och med den 30 juni 1963.

Förordnande, som Konungen meddelat med stöd av denna förordning, skall icke gälla längre än förordningen äger giltighet.

Gäller vid denna förordnings ikraftträdande förordnande, som Konungen utfärdat med stöd av äldre bestämmelser, skall så anses som om förordnandet meddelats jämlikt denna förordning.

Förslag
till
**förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande
av tull i vissa fall**

Härigenom förordnas som följer.

Konungen äger, där särskilda skäl föreligga, förordna att vara som införes från utlandet skall beläggas med högre tull än enligt gällande tulltaxa eller om varan är tullfri med särskild tullavgift.

Förordnande som meddelats enligt första stycket skall, vid äventyr att det eljest förfaller, senast en månad därefter eller, om riksdagssession då icke pågår, inom en månad från början av nästföljande session underställas riksdagen för dess prövning av frågan, huruvida förordnandet skall bestå. Blir förordnandet icke av riksdagen godkänt, skall förordnandet eller, om det allenast godtagits i viss del, i de delar detsamma sålunda icke gillats, ej lända till efterrättelse längre än högst en månad efter det riksdagen fattat sitt beslut i ärendet.

Meddelat förordnande må, när förhållandena det medgiva, utan hinder av riksdagens godkännande av Konungen upphävas helt eller delvis.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959 och äger giltighet till och med den 30 juni 1963.

Gäller vid denna förordnings ikraftträdande förordnande, som Konungen utfärdat med stöd av äldre bestämmelser, skall så anses som om förordnandet meddelats jämlikt denna förordning.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 mars
1959.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt med chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om fortsatta *bemyndiganden för Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar ävensom tull i vissa fall* och anför därvid följande.

Vid skilda tillfällen har under senare år fråga uppkommit om att vidtaga åtgärder mot befarade skadeverkningar för det svenska näringslivet till följd av import till onormalt låga priser. Den skadliga importen har tagit sig uttryck dels i regelrätt dumping och dels i andra former av onormal pris-konkurrens. För att motverka de ogynnsamma återverkningarna på den svenska marknaden har åtgärder tillgripits med stöd av Kungl. Maj:ts av riksdagen erhållna bemyndiganden att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar eller om åsättande av särskild tullavgift, varjämte en kvantitativ reglering av importen genomförts i vissa fall ävensom förhandlingar ägt rum med ifrågavarande främmande makter.

Bemyndigande att åsätta antidumping- och utjämningstullar

I samband med godkännande år 1950 av Sveriges anslutning till allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) biföll riksdagen jämväl ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag till förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar (SFS 1950: 164). Den nu gällande förordningen antogs av riksdagen 1957 (prop. nr 53; rskr nr 142) och gäller till och med den 30 juni 1959 (SFS 1957: 84). I sitt av riksdagen godkända betänkande (nr 14) i anledning av berörda proposition erinrade bevillningsutskottet bl. a. om att dumpingtendenserna i vissa fall kan motverkas på annat sätt än genom antidumpingtullar. Utskottet framhöll att erfarenheten torde ha visat att i vissa fall tillämpning av kvantitativa restriktioner är det mest ändamålsenliga sättet att möta dumping. I andra fall åter torde direkta förhandlingar med det exporterande landet kunna ge det önskade resultatet.

Den år 1957 godkända förordningen är av följande lydelse.

Föreligga i fråga om importvara sådana omständigheter, som enligt bestämmelserna i allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) berättiga till uttagande av antidumping- eller utjämnings tull, äger Konungen, där så prövas erforderligt, förordna om uttagande av dylik tull i enlighet med nämnda bestämmelser.

Då skäl därtill äro må sådant förordnande meddelas provisoriskt i avbidan på ytterligare utredning. Föranleder utredningen icke definitivt förordnande, skall det provisoriska förordnandet förklaras förfallet och i anledning därav erlagd antidumping- eller utjämnings tull utan dröjsmål återbetalas.

Med stöd av 1950 års förordning utfärdade Kungl. Maj:t — i anledning av konstaterad dumping av utländska varor på den svenska marknaden — förordnanden om uttagande av antidumpingtull vid införsel till riket av dels väteperoxid (SFS 1953: 592), dels damstrumpor av nylon eller liknande syntetiska fibrer (SFS 1954: 618). Sistnämnda förordnande upphörde att gälla den 10 juli 1955 (SFS 1955: 467). Förordnandet om antidumpingtull på väteperoxid äger alltjämt bestånd.

Något förordnande om utjämnings tull — varmed förstås en tull som åsättes för att motverka i utlandet förekommande subventionering även om denna icke yttrar sig som egentlig dumping — har hittills icke meddelats.

Bemyndigande att åsätta särskild tullavgift

Sedan lång tid tillbaka har Kungl. Maj:t haft en av riksdagen meddelad fullmakt att åsätta särskild tullavgift. Senast förnyades fullmakten år 1957 (prop. nr 48, rskr nr 123). Förordningen i ämnet, som utfärdades den 15 mars 1957 och gäller t. o. m. den 30 juni 1959, är av följande lydelse (SFS 1957: 79).

Konungen må förordna, att vara som införes från utlandet skall beläggas med särskild tullavgift utöver den enligt tulltaxan utgående tullavgiften. Sådan särskild tullavgift må bestämmas till högst tre gånger den avgift som utgår enligt tulltaxan eller, där varan enligt taxan är tullfri, till högst en fjärdedel av varans värde.

Förordnande som i första stycket sägs skall, vid äventyr att det eljest förfaller, inom en månad eller, om riksdagssession icke pågår, inom en månad från början av nästföljande session underställas riksdagen för dess prövning av frågan, huruvida förordnandet skall bestå. Blir förordnandet icke av riksdagen godkänt, skall förordnandet eller, om det allenast godtagits i viss del, i de delar detsamma sålunda icke gillats, ej lända till efterrättelse längre än högst en månad efter det riksdagen fattat sitt beslut i ärendet.

1957 års förordning ersatte en liknande tidsbegränsad förordning av den 22 april 1949 (nr 180), vars giltighetstid efter hand förlängdes till och med den 30 juni 1957.

År 1955 utfärdades med stöd av 1949 års fullmakt förordnande om särskild tullavgift på ett betydande antal varor. Åtgärden innebar en proviso-

risk tulljustering huvudsakligen inom textil- och lädervaruområdena, vidtagen i syfte att förebygga spekulationsbetonade importstegringar i anledning av pågående arbete på en ny tulltaxa. Efter underställning i enlighet med föreskrifterna i förordningen godkändes besluten oförändrade av 1955 års riksdag.

Med stöd av 1957 års förordning i ämnet och med återopande bl. a. av ett uttalande av bevillningsutskottet, vilket närmare beröres i det följande, förordnade Kungl. Maj:t den 19 september 1958 om minimitull på damstrumpor av nylonsilke eller liknande material. Förordnandet godkändes av riksdagen. 1955 års förordnande ävensom nyssnämnda förordnande i fråga om damstrumpor upphörde att gälla i samband med ikraftträdandet av nya tulltaxan.

Genom kungörelser den 19 och den 30 december 1958 (nr 616 och 647) förordnade Kungl. Maj:t vidare, med stöd av 1957 års förordning, om vissa minimitullar i anslutning till tulltaxan den 12 september 1958, avseende damstrumpor, vissa trikåvaror och vissa andra varor inom textilområdet ävensom gummiringar och vissa artiklar av porslin och andra keramiska material. Förordnandena i fråga har i vederbörlig ordning underställts inrevarande års riksdag och blivit av riksdagen godkända.

Överväganden i samband med tulltaxerevisionen

I sitt år 1956 avgivna betänkande framhöll 1952 års tulltaxekommitté bl. a. att kommitténs uppdrag gick ut på en översyn av tulltaxan och således avsåg tullförhållandena på längre sikt. Frågor om åtgärder för att möta tillfälliga rubbningar i varuutbytet hade av kommittén ansetts icke falla inom ramen för dess uppdrag i vidare mån än hänsyn kunnat tagas därtill vid utformningen av taxan. Enligt kommitténs åsikt lämpade sig emellertid permanenta tullar i allmänhet icke för sådant syfte. Kommittén erinrade i detta sammanhang om den beredskapslagstiftning som förelåg på tullområdet genom förordningarna angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift samt angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämnings tullar.

I den vid föregående års riksdag behandlade tulltaxepropositionen framhöll jag i anslutning till detta uttalande av tulltaxekommittén, att giltighetstiden för ifrågakommande förordningar utlöper den 30 juni 1959. Jag uttalade min avsikt att i samband därmed överväga frågan, huruvida icke en mera generell lagstiftning kunde vara på sin plats. I samband därmed borde även prövas om de nuvarande fullmakterna är i allo lämpligt utformade. Till denna fråga återkom jag också i annat sammanhang i nämnda proposition. Åtskilliga remissinstanser hade nämligen av olika skäl förordat en tämligen vidsträckt användning av kombinerade kvantitets- och värdetullar. Enligt min mening borde emellertid, bl. a. av tulltekniska skäl, sådana tullar endast undantagsvis ifrågakomma såsom permanenta anordningar. Där emot fann jag det icke uteslutet att sådana tullar i form av minimitullar kan ha en uppgift att fylla i vissa situationer med onormalt låg prissätt-

ning av importvaror, exempelvis i fall där regelrätt antidumpingtull av praktiska skäl skulle vara svår att tillämpa. I dylika situationer borde därför kunna övervägas att tillfälligt komplettera en fastställd värdetull med en specifik minimitull.

Vid behandlingen av nämnda proposition framhöll bevillningsutskottet i sitt betänkande (1958: B 1) att tillämpningen av minimitullar även enligt utskottets uppfattning i många fall kunde vara ett lämpligt medel för att komma tillrätta med företeelser av här åsyftad art, och utskottet fann det naturligt att Kungl. Maj:t liksom i fråga om redan existerande anordningar med samma eller liknande syfte ägde befogenhet att förordna om införande av sådana tullar. Utskottet ville därför uttala sin anslutning till vad i propositionen anförts rörande översynen av Kungl. Maj:ts befogenheter på ifrågavarande område. Minimitullar borde emellertid kunna tillgripas redan från den nya taxans ikraftträdande. Enligt utskottets uppfattning fick Kungl. Maj:t anses äga befogenhet att, i avvaktan på riksdagens prövning av de förslag i ämnet som i enlighet med uttalande i propositionen torde vara att förutse till 1959 års riksdag, i fall där så finnes erforderligt ur de synpunkter varom här vore fråga, meddela förordnande om minimitullar med stöd av förordningen den 15 mars 1957 angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift. Utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t vid förefallande behov utnyttjade sina befogenheter att åsätta minimitullar. Vad utskottet sålunda anført föranledde icke någon erinran från riksdagens sida.

Såsom i det föregående anförts har Kungl. Maj:t härefter vid skilda tillfällen utfärdat förordnanden om minimitullar, vilka förordnanden sedermera i vederbörlig ordning godkänts av riksdagen.

Departementschefen

Behovet av åtgärder i syfte att hindra sådana skadeverkningar som uppkommer genom import till underpriser har under de senare åren alltmer aktualiserats. Denna underpriskonkurrens har tagit sig uttryck i vitt skilda former och erfarenheten har visat att det ej finns något allmängilligt medel för att komma till rätta med missförhållandena. Vid bedömandet av vilken motåtgärd som bör tillgripas gör sig såväl praktiska hänsyn som hänsyn till våra internationella förpliktelser gällande. Även med tanke på den oro och den oklarhet, som för närvarande råder på den internationella handelsområde, är det nödvändigt att Kungl. Maj:t har tillräckliga befogenheter för ett ingripande och möjlighet att välja den åtgärd, som i det förekommande fallet kan bedömas medföra det önskade resultatet. I vissa fall kan en kvantitativ reglering av importen visa sig mest ändamålsenlig. I andra fall åter kan direkta förhandlingar med det land, varifrån underprisimporten härrör, vara att föredraga. De nyssnämnda åtgärdernas ändamålsenlighet har — såsom i det föregående angivits — understrukits av bevillningsutskottet i samband med förlängningen av det nu gällande bemyndigandet rörande uttalande av antidumping- och utjämningstullar.

Åtgärder i form av förhandlingar eller i form av införandet av kvantitativa importrestriktioner faller inom ramen för Kungl. Maj:ts allmänna befogenheter och kan sålunda ske utan särskilt bemyndigande. I sådana fall, då dumping med skadlig effekt otvetydigt föreligger och en tillämpning av en regelrätt dumpingtull är administrativt genomförbar, är det emellertid angeläget att kunna tillgripa en sådan åtgärd. Enbart möjligheten att en antidumping- eller utjämningstull snabbt kan införas är i och för sig ägnad att motverka skadliga dumpingtendenser och exportsubventioner. Även från andra synpunkter är det av vikt att Kungl. Maj:t i fortsättningen liksom hittills ges befogenhet att vid behov kunna förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar.

Det hittillsvarande förordnandet rörande uttagande av antidumping- och utjämningstullar har utformats i direkt anslutning till allmänna tull- och handelsavtalet (GATT). Kungl. Maj:ts handlingsfrihet på detta område bör emellertid i fortsättningen ej uttryckligen bindas vid GATT-reglerna, då tillgripandet av tullar av angivet slag även kan ifrågakomma i fall då dessa regler ej är tillämpliga. Med hänsyn till de ifrågavarande ärendenas natur — bl. a. det förhållandet att åtgärder med stöd av bemyndigandet att uttaga antidumping- och utjämningstullar ibland kan avse import från endast ett land eller ett fåtal länder — torde bemyndigandet i övrigt böra utformas på samma sätt som hittills.

Bemyndigandet att åsätta särskild tullavgift har tid efter annan i olika hänseenden utvidgats och numera erhållit en ganska generell utformning. De senaste årens erfarenheter har klart ådagalagt behovet av en anordning av ifrågavarande slag. Förordningen kan emellertid icke anses ha erhållit en med hänsyn till nuvarande förhållanden lämpad konstruktion. Anordningen med särskild tullavgift utöver den enligt tulltaxan utgående tullen är sålunda mindre ändamålsenlig bl. a. då fråga är om införande av minimitullar i enlighet med förut angivna uttalande i samband med riksdagsbehandlingen av den nya tulltaxan. Föreskriften om maximering av den särskilda tullavgiften kan också, även om det i regel icke föreligger behov av att vidtaga större tullhöjningar, i vissa fall visa sig hindersam för en rationell avvägning av tullskyddet. I fråga om lågt tullbeskattade varor sätter maximeringen exempelvis ofta en gräns för tullhöjningen vid betydligt lägre belopp än den för tullfria varor gällande nivån 25 % av värdet. Härigenom kan en icke önskvärd snedvridning i tullskyddet olika varor emellan uppkomma vid ingripande med stöd av fullmaktslagen. När nu giltighetstiden för nämnda förordning utlöper den 30 juni 1959, bör därför i överensstämmelse med den uppfattning, som jag gav uttryck åt i tulltaxepropositionen föregående år, utformningen av fullmakten tagas under omprövning.

Enligt min åsikt skulle den lämpligaste formen för sistnämnda fullmakt vara, att Kungl. Maj:t erhåller ett allmänt bemyndigande att då särskilda skäl föreligger förordna om uttagande av högre tull än vad som framgår av gällande tulltaxa samt om införande av tull då varan i fråga är tullfri. Där-

igenom skulle Kungl. Maj:t få möjlighet att på bästa sätt bemästra de situationer av skilda slag som kan påkalla ett snabbt ingripande på tullområdet. Jag förutsätter att av Kungl. Maj:t med stöd av nu ifrågavarande fullmakt meddelade förordnanden liksom tidigare skall underställas riksdagens prövning. Vad gäller reglerna för sådan underställning torde emellertid böra göras en viss mindre jämkning av i huvudsak formell natur. Reglerna torde vidare böra kompletteras med en bestämmelse av innebörd att av riksdagen meddelat godkännande icke bör utgöra hinder för Kungl. Maj:t att, i den mån anledning icke längre föreligger att upprätthålla meddelat förordnande, återkalla detsamma helt eller delvis.

De av mig ifrågasatta bemyndigandena bör träda i kraft den 1 juli 1959, då giltighetstiden för de nuvarande fullmakterna utlöper, och torde böra gälla för en tid av förslagsvis fyra år. Övergångsvis bör föreskrivas att tidigare förordnanden, som alltjämt är i kraft, skall gälla såsom om de meddelats med stöd av de nya bemyndigandena. Med hänsyn till att de båda bemyndigandena är av olika karaktär har det funnits lämpligt att bibehålla den hittillsvarande ordningen med två särskilda författningar.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till dels *förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar* och dels *förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av tull i vissa fall*. Jag hemställer att dessa förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Ingrid Qvarnström